

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนต้องมีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้สนองความต้องการของผู้เรียนรายบุคคลได้ อาจารย์ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุด โดยการศึกษาถึงวิธีการสอนและวิธีการเรียนของผู้เรียนในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เน้นให้อาจารย์ผู้สอนสามารถนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 24(5) ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จากภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของครูทั้งในฐานะผู้วิจัยและผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำการวิจัยได้ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว จึงจำเป็นที่ครูอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (สมบุรณ์ ดันยะ. 2547 หน้า 2) การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงการจัดและการส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาศักยภาพจนถึงขีดสุด และต้องปลูกฝังคุณลักษณะ ค่านิยม ทักษะคิดต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพื่อเป็นการเตรียมบุคคลให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศ ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ หลักสูตรการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน บรรยากาศทางวิชาการ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งสภาพแวดล้อมจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจ เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยสร้างลักษณะนิสัย รวมทั้งให้นักศึกษามีความสุข นอกจากนี้ยังทำให้นักศึกษาได้รับความสะดวก ปราศจากความกังวล สามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่ช่วยปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้เกิดแก่นักศึกษาโดยเฉพาะด้านคุณธรรม และจริยธรรม

การจัดการเรียนการสอนที่ดี เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดความสมดุลทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม คุณธรรมและทักษะการใช้ชีวิต สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพและใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม รวมทั้งเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างตนเองกับสังคมและธรรมชาติแวดล้อม และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดโดยอาศัยทรัพยากรการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยมีครอบครัว ครู ชุมชน เป็นเครื่องสนับสนุน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเปิดสอนในระดับปริญญาตรีโดยมีระยะเวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตร 4 ปี แบ่งออกเป็น 7 คณะ ซึ่งประกอบไปด้วยคณะครุศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียน การเรือน และโรงเรียนการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต แบ่งออกเป็น 2 หลักสูตรด้วยกันคือ หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่ง ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไปหมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาบังคับเลือก และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยวิชานี้ถือเป็นอีกวิชาหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อไม่ให้ ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย โดยพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและให้เกิด ความน่าสนใจ เนื่องจากเป็นวิชาที่ซับซ้อนและอาจจะทำความเข้าใจได้ยาก

โดยที่วิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ถูกบรรจุเป็นวิชาบังคับอยู่ใน หลักสูตรนิติศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งวิชา กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประกอบด้วยกฎหมายอันต้องศึกษาที่เกี่ยวข้องไว้ มากมาย ซึ่งประกอบไปด้วย ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับศึกษาแนวคิด ลักษณะทั่วไป และที่มาของ กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง การใช้และการตีความกฎหมายปกครองและวิธี พิจารณาคดีปกครอง การบริการสาธารณะ การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ระบบกฎหมาย ปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ของไทย ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การมหาชน สิทธิระหว่าง ภาคเอกชนและภาครัฐ ศาลปกครอง และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองซึ่งมีเนื้อหาที่ต้อง สอนมาก จึงอาจสอนได้แต่เนื้อหาสำคัญๆ และเน้นการบรรยายในการสอนอันอาจทำให้นักศึกษาเบื่อ หน่ายได้

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ (2548) ได้รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหา การจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา มีผลการวิจัยโดยเน้นความต้องการ พัฒนาการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา คณาจารย์ต้องการได้รับการพัฒนาดตนเอง ในด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ในเรื่องต่อไปนี้เป็นคือรูปแบบและเทคนิคการสอนแบบเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการช่วงเวลา 3-5 วัน ณ สถานที่ภายในมหาวิทยาลัย บูรพา ส่วนนิสิตต้องการให้คณาจารย์เตรียมการสอนล่วงหน้าและเข้าสอนให้ตรงเวลา สอนให้ สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อหน่าย ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ วัดและประเมินผลเป็นระยะ สม่าเสมอเพื่อพัฒนานิสิต และปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คณะผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบการสอนวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ดังกล่าวแก่นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรนิติศาสตร์ จึงตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมี การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนการสอนวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง เพื่อหาแนวทางให้นักศึกษาได้รับความรู้ตรงตามกรอบการเรียนการสอนของหลักสูตรและ เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาในการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไปเมื่อจบการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

สำหรับการวิจัยนี้ได้ทำการวิจัยในเรื่อง ความพึงพอใจและความคิดเห็นในการจัดการเรียน การสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประจำปีการศึกษา 1/2555 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชา กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านเอกสารประกอบการสอน กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ที่มีต่อวิชากฎหมาย ปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านเอกสาร ประกอบการสอน กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยจำแนกตาม ระดับคะแนนเฉลี่ย และจำแนกตามความถี่ในการเข้าห้องเรียน
3. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนวิชา กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประจำปี การศึกษา 1/2555 โดยมีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความพึงพอใจและความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตร นิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประจำปีการศึกษา 1/2555 มีระดับ คะแนนเฉลี่ย แตกต่างกัน
2. ระดับความพึงพอใจและความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตร นิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประจำปีการศึกษา 1/2555 มีความถี่ ในการเข้าห้องเรียน แตกต่างกัน

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธี พิจารณาคดีปกครอง ประจำปีการศึกษา 1/2555 ได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยมุ่งเน้นการศึกษา ถึงนักศึกษาที่ศึกษารายวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวน ดุสิต หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในปีการศึกษาที่ 1/2555

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) แบ่งเป็นดังนี้

1. เพศ
2. ระดับคะแนนเฉลี่ย
3. ความถี่ในการเข้าห้องเรียน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

1. ระดับความคิดเห็นในการเรียนการสอนในด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่
  1. ด้านอาจารย์ผู้สอน
  2. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร
  3. ด้านเอกสารประกอบการสอน กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน
  4. ด้านการวัดและประเมินผล
2. ระดับความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาต่อวิชากฎหมาย ปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ห้อง A1 และ B1 ที่จัดการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

วิชากฎหมาย หมายถึง วิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในด้านต่างๆซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ด้านเอกสารประกอบการสอน กิจกรรม สื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล โดยในแต่ละด้านประกอบด้วยรายการประเด็นดังนี้

ด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในด้านอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนต่างกายเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนมีความตรงต่อเวลา อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนมีความเอาใจใส่และเป็นกันเอง ความพร้อมของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนสอนได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม และอาจารย์ผู้สอนเอาใจใส่นักศึกษา และติดตามผลการเรียน

ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ประกอบด้วย เนื้อหาวิชา กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื้อหาวิชา กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมีความทันสมัย เนื้อหาวิชา กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองสอดคล้องกับการนำไปใช้ในการเรียนต่อระดับสูงขึ้น เวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละคาบเหมาะสมกับปริมาณเนื้อหา เนื้อหาในแต่ละวิชาต่อเนื่องกันตามลำดับความยากง่าย และอาจารย์ผู้สอนสามารถแนะนำแหล่งเรียนรู้และหนังสืออ่านประกอบเพื่อเสริมเนื้อหาวิชาได้

ด้านเอกสารประกอบการสอน กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในด้านเอกสารประกอบการสอน กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย เอกสารและสื่อที่ใช้ในการเรียนมีความเหมาะสม เอกสารและสื่อที่ใช้ในการเรียนมีข้อมูลตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อหรือ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนมีความทันสมัย กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนานและน่าสนใจ กิจกรรมในห้องเรียนเอื้อต่อการสร้างความคิดสร้างสรรค์ และมีการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนตามความเหมาะสมและเนื้อหาของวิชา

ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชา กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม นักศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเกณฑ์การวัดและประเมินผล อาจารย์ผู้สอนมีการแจ้งวิธีการประเมินผลก่อนเริ่มการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดประเมินผลตรงตามกิจกรรมการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดประเมินผลสามารถปฏิบัติได้จริง วิธีการประเมินผลมีความโปร่งใส และนักศึกษาสามารถตรวจสอบเกณฑ์การให้คะแนนได้

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยนี้ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจและความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ประจำปีการศึกษา 1/2555 โดยมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนในวิชาดังกล่าวสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
2. สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของนักศึกษา
3. สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารายวิชาดังกล่าวสำหรับการพัฒนาหลักสูตรในครั้งต่อไป